

ТЕХНІЧНА ТА КУЛЬТУРНА ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ У ЧЕХІЇ (1922 – 1945)

Гомон А.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Після Першої світової війни українська еміграція на теренах сучасної Чехії була дуже активною. Тут організуються численні українські інституції: у 1922 році було засновано видавництво «Сіяч» та гурток молодих поетів «Скит поетів» (Сергій Рафальський, Олексій Фотинський, Олексій Ейснер, Вадим Морковін, Олена Глушкова, Михайло Скачков та ін.) у Празі, під керівництвом киянина Альфреда Бема (1886 – 1945), відомого літературознавця, прихильника психоаналітичного методу. Доля його склалася трагічно, – він був розстріляний СМЕРШ у 1945 році. У 1925 році в Празі була заснована Українська гімназія, що діяла при Високій педагогічній школі ім. М. Драгоманова.

Найбільшого розголосу серед української еміграції набула Українська господарська академія, заснована 1922 року в Подебрадах у складі трьох факультетів. Гідротехнічний відділ цієї академії закінчив свого часу, здобувши фах інженера, Євген Маланюк (1897 – 1968) – відомий поет української діаспори, один із яскравих представників та фундаторів поетичної «Празької школи».

Через 10 років, у 1932 році ця академія була реорганізована в Український технічно-господарський інститут, який після війни на початку 50-х років продовжував працювати у Західній Німеччині, у Мюнхені. Саме тут опинилася переважна більшість української еміграції після Другої світової війни, рятуючись від репресивного більшовицького режиму.

У другій половині 20-х років у Празі діяло видавництво «Українська молодь», що знає своїм виданням «Майстри українського мистецтва». Доречно згадати також Українську студію пластичного мистецтва та Українську академію образотворчих мистецтв, що були засновані в Празі 1923 року.